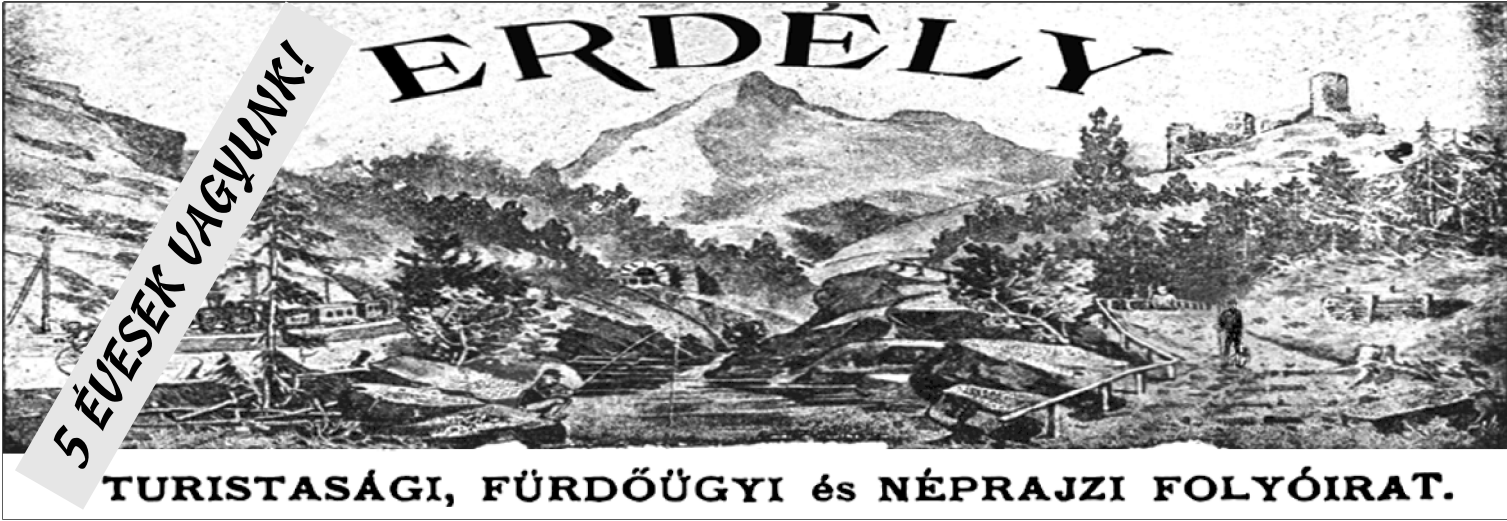

Erdély
ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 60. szám
2013/11.
Megjelenik havonta

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 Értesítője

Szerkesztők:
Tóthpál Tamás
(tothpaltamas@gmail.com)
Pál Gyöngyi

Merre tart a kolozsvári EKE?

AMBRUS TIBOR, a kolozsvári EKE elnöke

Nem élhetünk a múltban, előre kell tekintenünk. Az elmúlt hónapban új szakosztályokat – kerékpáros, korcsolya, sí – hoztunk létre, új túrákkal bővült mindenki számára nyitott kínálatunk: babatúra, kökényszedő túra, múzeum túra stb. Néhány hete saját kulcsosházunk van, amelynek szükséges felújítása a jelek szerint már ébresztgeti az új energiákat és lelkesedést tagságunk körében.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület (EKE) a múlt század elején élte aranykorát, könyvelt el ragyogó sikereket. Az EKE az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) javaslatára jött létre. Alakuló gyűlést 1891. január 12-én tartották a kolozsvári városháza dísztermében. Kolozsvári székháza, menedékház-hálózata, folyóirata, múzeuma volt. A Mátyás király szülőházában 1902 októberében felavatott Kárpát-múzeum rövid idő alatt Erdély egyik látogatottabb múzeuma lett. Az Erdélyt érintő nagy politikai változások (a két világháború, a trianoni és bécsi döntések) ellenére az EKE folytatta tevékenységét, de 1948-ban a kommunista rendszer végleg felszámolta.

1991-ben az erdélyi turisztaszervezetek, több megbeszélése után Kolozsvár központtal újraalakul az Erdélyi Kárpát-Egyesület. 2009 januárjában került sor a kolozsvári szervezet bejegyzésére Erdélyi Kárpát Egyesület – Kolozsvár 1891 néven. A kolozsvári EKE-nek 2012-ben 238 fizető tagja volt, a teljes létszám 400 körüli. Nyilván-tartásunk alapján tavaly az EKE által meghirdetett 261 túrán 3378 személy vett részt.

Az EKE fő tevékenysége a természetjárás, honismeret, természetvédelem, ezen belül a heti rendszerességgel szervezett túrákon van a hangsúly. Hétvégeken, de nem csak, rövidebb bükki vagy magashegyi, buszos vagy kiskocsis honismereti túrákban válogathatnak tagtársaink. Ugyanakkor fontos szerepe van a környezetvédelemnek: a Kolozsvár környéki erdők védelmét, a források tisztítását, a turistaútvonalak jelzésének felújítását is feladatunknak tekintjük. Az EKE rendezvényeire mindenkit szívesen látunk. Tapasztalt túravezetőkkel, a szervezett formában történő természetjárással és más rendezvényekkel számos lehetőséget kínálunk Erdély természeti szépségeinek, történelmi nevezetességeinek megismerésére.

Büszkék vagyunk az immár klasszikusnak számító Jókai Mór és Kós Károly teljesítménytúrákra, a Vasvári Pál Kerékpáros Emlék- és Teljesítménytúrára, ahová az ország más sarkaiból és külföldről is érkeznek résztvevők. Ki kell emelnünk a Fotó Szakosztály működését is, amely évente több alkalommal szervez kiállításokat az EKE fotósainak alkotásaiból.

A kolozsvári EKE saját lapjának tekinti a Szabadság mellékleteként megjelenő Erdélyt. Pontosan öt évvel ezelőtt, 2008. november havában indult be, és immár a 60. számával bizonyítja életképességét, szükségességét. Itt a havi túraprogram mellett a kirándulásaik élményeiről írnak a résztvevők, ugyanakkor az EKE történetéből és nagyjairól is találunk írásokat. A ma ünnepi 60. számát megérvő Erdély sikerét Tóthpál Tamás tagtársunk önzetlen szerkesztői munkájának is köszönheti és mindazoknak, akik ebben segítséget nyújtának: Pál Gyöngyi, Kerekes Edit, Vas Géza, Bozsoki Adrienn, újabban Martonossy Magda, és még sorolhatnánk.

Az EKE tagságának zöme nyugdíjas, ezért hangsúlyt fektetünk a fiatalítási folyamatra. Az elmúlt hónapban új szakosztályokat hoztunk létre, mint például a kerékpáros-, korcsolya- és sí-szakosztályokat, és a babatúrák is beindultak.

Amint a Tordai-hasadéki Bors Mihály menedékház viaszszervezésének sikertelensége bizonyítja, nem élhetünk a múltban, előre kell tekintenünk. Ezért nagy sikerként értékeljük, hogy november elején a kolozsvári EKE megvásárolt egy ingatlant Ady Csinszkájának falujában, Csucsán. Terveink szerint a csucsai házat kulcsosházként működtetnénk. Reméljük, a már beindult, közös felújítási munka a kolozsvári osztály tagjait erős közösséggé kovácsolja.

Minden kedves túratársunknak
szép karácsonyi ünnepeket kívánunk!

Kulcsosházat vásároltunk Csucsán!

Házat vásárolt Csucsán az EKE Kolozsvár–1891, a vonatállomás-tól 800 méterre, 15 percnyi gyaloglásra. A november eleji vásárlást több hónapos fontolgatás előzte meg, míg a közgyűlés végül úgy döntött: kell egy ház, némileg pótolandó a sokszor emlegetett múltat, az államosított ingatlanokat, a sokszor visszasírt egykori tordai-hasadéki és bükki menedékházat. A csucsai ház pompás tervek otthona lehet, az önkéntes felújítást már el is kezdték.

PÁL GYÖNGYI

Az elmúlt években többször felmerült: jó volna egy hétvégi ház könnyen megközelíthető helyen, környékén szép kirándulóhelyekkel. A választás Csucsára esett – a környék valóban szép, a Meszes- és a Réz-hegység találkozásánál, a Sebes-Körös partján fekszik. Kolozsvárról 72 km-re van, másfél óra alatt elérhető vonattal vagy autóbusszal, kiskocsival még hamarabb.

Tavaly ősszel látogatott Csucsára a kolozsvári EKE-sek egy csoportja, majd idén májusban kétszer is. A tagság több hónapig fontolgatta az ötletet, majd megszületett a döntés: a közgyűlés megszavazta a ház megvásárlását az évek során kigazdálkodott egyesületi pénzkeretből. Ismét hónapok teltek el, míg rendeződtek a papírok, és megtörtént az adásvétel. A telken egy nagyobb (két szoba-konyha) és egy kisebb ház (szoba-konyha), illetve gazdasági épület található. Udvar és elég nagy gyümölcsös tartozik hozzá alma-, szilva- és diófákkal.

Ahhoz, hogy használható legyen, a ház természetesen felújításra szorul. A novemberi közgyűlés Bagaméri Tibort bízta meg a kulcsosházhoz kapcsolódó munkálatok megszervezésével. Az EKE-gépezet már be is indult: egyik tagtársunk cse-

repeket adományozott, a másik léceket, egy csapat pedig már ki is javította a tetőzetet. A házban már adományként kapott bútorok is vannak. Javítani kell az ajtókat, ablakokat, lakhatóvá tenni a szobákat, majd a házat kényelmessé és otthonossá „csinosítani”. Fontos lenne mielőbb a nagyobbik ház használatának (villany, víz, fekvőhelyek) megoldása, hiszen a gyűlésen felvetődött egy síszakosztály létrehozása, és a bőrvényi (Vánatori) sípálya mindössze pár kilométerre van. Szó van egy kerékpárszakosztály megalakításáról is, tavasztól őszig kitűnő lehetőségek vannak biciklis túrák számára, megközelíthető a Drăgan-völgye, Jád-völgye, Sebesvár, a Királyhágó, a tuszatelki úton a Berettyó-forrásához is el lehet jutni. A gyalogtúrázóknak is számtalan lehetőség kínálkozik. A környéken nincsenek jelzett túraútvonalak, így felfedező túrákra is szükség lesz. Elsősorban ott a Meszes-gerinc, a Perjei Magura csúcs (988 m), a Cornu, Greben és Dosul Fildului csúcsok – az utolsó három nem ismeretlen számunkra, többször jártunk arra, Kissebes (Poieni) vagy a Drăgan-völgyi vonatállomás felől közelítettük meg. Kőrösfeketetőről (Negreni) a Ponor rétre juthatunk el, nem messze van egy szép tőzikerét. Kisebb séták is tehetők a kör-

nyéken, mindenkinek ízlése és fizikai képessége szerint.

A csucsai kulcsosház konkrét házirendjéről a választmány és a tagság dönt majd. A kulcsosház általános jellegzetessége, hogy itt nincs állandó személyzet, félig-meddig önellátó intézmény. Felszereléséhez tarthatnak ágyak (általában emeletes, priccs), kályhák, konyha, közös helyiség. Kevés kivétellel ma már általában villanyvilágítás is van. Élelmiszer nincs a házban, legfeljebb néhány nem romlandó alapanyag (só, cukor, fűszerek, teafű stb.), mindenkinek magával kell tehát hoznia a szükséges élelmet. A vendéget általában a falra függesztett házirenden kívül az várja, amit az előző csoport otthagyott. Ebből következik a legfontosabb írottíratlan házszabály: a házat mindenki olyan állapotban hagyja, amilyen állapotban maga is szívesen találná. E szabályok betartása közös érdek, azt szolgálja, hogy a kulcsosházat még sokan, sokáig kedvükre használhassák.

Természetesen a kolozsvári tagság továbbra is szervez kirándulásokat más festői tájakra, részt vesz a többi EKE egyesülettel közös rendezvényeken, a vándortáborokban is mindig szép számban ott vagyunk. Remélhetőleg a csucsai ház új tájak megismerését teszi lehetővé, részben kárpótol majd a város terjeszkedése miatt Kolozsvár környékén elvesztett kirándulóhelyeinkért (Plecska-völgye, Szent János kút, Gorbó-völgye, Bükki telep stb.), és itt minden korosztály megtalálja a számára legmegfelelőbb kikapcsolódást a mindennapi élet monoton hétköznapijaiból.

A tetőzetet már javították is az önkénteskedő EKE-tagok

CSORBA ANIKÓ

Látványosság, kaland – ifitúra a Kőközi-szorosban

■ A kolozsvári EKE egyre több, fiataloknak szánt túrát szervez. Ezeken a túrákon, a kilométerekben és szintkülönbségben mért teljesítményen kívül, hangsúlyt fektetünk a természeti ritkaságokra, kalandra, látványosságra. Ilyen volt a november 3-i Kőközi-szoros körtúra is. Reggel 7 órakor indult 40 túrázó 9 kiskocsival a Torda–Torockó–Kőköz útvonalon. A kocsikat a Kastély (Cetate) fogadónál hagytuk, innen indultunk a szoros két oldalának megmászására. Mindkét oldalon felújított turistajelzést találtunk és 10-10 információs ponttal ellátott tanösvényt, ahol bő felvilágosítás kapható a szoros növény- és állatvilágáról. A Csétátyé 735 m magas sziklaormáról pazar kilátás nyílik a Székelykőre és a torockószentgyörgyi várra. Orbán Balázs szemével nézve: „...Mindkét oldalról megdöb-

A SZERZŐ FELVÉTELE

bentően magas sziklafal emelkedik... melynek festői redőzetében barlangok öblei sötétlenek... úgy, hogy én valójában nem tudnám meghatározni, ha vajon nem szebb-e ezen eddig ismeret-

lenül rejtőzködött hegyszoros az ünnepelt tordai hasadéknál?” A hazaúton Nagyenyed felé kerültünk, ahol egy magánpincészetben borkóstolón vettünk részt. **Ambrus Tibor**

Első babatúra meglepetés-kunyhóval

■ Csodás idő, jó társaság, meglepetések, fáramászás, szalonnasütés, körjátékok és nagyon jó hangulat jellemezte november 16-án az EKE Kolozsvár–1891 első babatúráját, melynek úti célja Kolozsvár környékének legmagasabb pontja, a 833 m magas Árpád-csúcs volt. Az 50

résztvevő (22 gyerek – többnyire óvodások, 27 felnőtt, 1 kutya) szép, napsütéses napon közelítette meg a kék kereszt jelzésen az úti célt. Az erdő közepén meglepetés-kunyhót találtak, melyből különféle finomságok (almaszemek, mazsolás csoki) kerültek

elő a gyerekek legnagyobb öröme. A legkisebbeket (a 4 hónapos Veres Mátét és a 8 hónapos Hám Boglárkát) babahordozóban és kendőben hozták szüleik a kirándulásra, melynek sikere maga után vonja a havonta ismétlődő folytatást. **Veres Ágnes**

LEHÓCZ ANDREA

MEGJELENT AZ ERDÉLYI GYOPÁR IDEI HATODIK LAPSZÁMA
■ Tartalmából: Várfalvi Termésnap – Otthonra talált Várfalván az EKE; Fotós túra Verespatakon; Meghívó a XXIII. EKE Vándortáborba túraajánlókcal, információkkal; A Tatár-hegy körútja; Wass Albert nyomain járva; Brassó – hősiesség és hanyatlás a Fellegvárban; A Szolcsvai-búvópatak barlangja; Gyógynövények télelő házában; A Répáti Báthori-forrás; A Szkerice-Bélavár Természetvédelmi Terület; A szívárvány esete a kagylóval. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület természetjárásról, honismeretről és környezetvédelemről szóló kiadványát keresse az EKE helyi szervezeténél.

Ötödik EkeArt: „fióknak” fotóz a turista?

■ Hat EKE-osztály 22 fotósa nevezett be a marosvásárhelyi EKE ötödik Országos EKEArt fényképképzőversenyére, amelyet kétévenként szerveznek. A 107 fotóból 79-et állítottak ki a marosvásárhelyi Bernády György Közművelődési Központban november 15-én. A kiállításon első kiállító díjat, zsűridíjat és közönségsíj díjat osztottak, továbbá négy kategóriában – természetjárás, honismeret-néprajz, élővilág a természetben, az erdő költészete – 3-3 díjat és 1–1 elismerést. Kerekes Péter Pál zsűrielnök kevesellte a részvételi arányt, hiszen, mint mondta, ma-napság a kirándulásokon könnyebb megszámolni azokat, akiknek nincsen valamilyenfajta fényképezőgépe. Az EKE helyi szervezetei mintegy 1200 tagjának alig 1,8 százaléka küldött fényképet a kiállításra, bár a számtalan kiránduláson szinte alig akad turista, aki ne fotózna. A kolozsvári EKE-fotókörből is csak négyen neveztek be. Bozsoki Adriennnek 3 fotója került falra (egyik első díjas lett); Fazakas Ferenc 3 kiállított fotójából kettőt díjaztak (II. és III. díj); Kalló Márta és Mezei Elemér 2–2 fotóját állították ki. Vajon a fotókör többi tagja, a kolozsvári EKE 300 tagja közül miért nem jelentkeztek többen? Sajnálatos az érdektelenség, hiszen sokuk tarsolyában csodálatos kirándulások sikerült képei lapulnak. **Vas Géza**

Túrávezetők, szervezők elérhetőségei	
Ambrus Tibor 0722-377622	Márton Erzsébet 0742-037179
Bagaméri Tibor 0742-776930	Mórh Zoltán 0742-865255
Feischmidt János 0722-542360	Nagy Zoltán 0740-060749
Hints Miklós 0740-758205	Székely Lavotta 0748-036290
Kiss János 0364-807-639	Szilágyi András 0742-625130
Kovács D. Zsuzsa 0747-070790	Szima Márton 0766-703575
Kovács F. Zsuzsa (titkárnő) 0745-360064	Szőcs János 0742-690881
László Györgyi 0727-192841	Veres Ágnes 0723-159000
Martonossy Magda 0264-441-722	Vlád Pál 0264-435866

Decemberi rendezvények újdonságokkal

- **November 30. (szombat):** András-napi bükki túra (10 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Bagaméri Tibor.
- **December 1. (vasárnap):** István-forrás (10 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Szőcs János ♦ A túri kőbányától a Tordai-hasadékig (16 km, 400 m szintkülönbség), személygépkocsis megközelítés. Túrávezetők: Szima Márton és László Györgyi, érdeklődni telefonon ♦ Csillag-hegy – Lombi-tető – Kajántói-erdő (15 km), találkozás a távolsági buszállomással szemben 9 órakor. Túrávezető: Vlád Pál.
- **December 3 és a továbbiakban minden kedden:** este 20 órától korcsolyázást kedvelőkkel találkozó a CORA üzletház parkolójában. Szervező: Ambrus Tibor (EKE-tagoknak 20%-os kedvezményes belépő a korcsolyapályára).
- **December 4. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Székely Lavotta ♦ Közgylés 18 órától az Apáczai-líceumban. Fazakas Ferenc vetítése a Magas Tátráról.
- **December 7. (szombat):** Mikulás-túra a Cérna-forráshoz (12 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Hints Miklós.
- **December 8. (vasárnap):** Ördögmalom-vízesés – Bocásza (16 km, szintkülönbség 1000 m), személygépkocsis megközelítés. Indulás 7 órakor a Flip elől. Túrávezető: Ambrus Tibor. ♦ Babatúra a Hajtás-völgybe 3 évesnél nagyobb gyerekeknek (és szüleiknek), vagy kisebbeknek hádi hordozóban. Találkozás 10 órakor a Donát út végén, a Hajtás-völgy aljában. Túrávezető: Veres Ágnes, bejelentkezés (ajánlott) és további információk telefonon vagy a babatura@eke.ma e-mail címen ♦ Kőkényszedés Méra határában (10 km), megközelítés személygépkocsikkal. Túrávezető Szima Márton, érdeklődni telefonon.
- **December 11. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Székely Lavotta ♦ Túrávezetők tanácskozása és választmányi gyűlés 18 órától a székházban.
- **December 14. (szombat):** Kőkényszedés Sztánán (6 km), találkozás 7.30 órakor a nagyállomáson. Túrávezető: Bagaméri Tibor ♦ 20. jubileumi borforraló túra a Bácsi-torokban, találkozás 9 órakor a Törökvágás tetején (8 km). Túrávezető: Szilágyi András. Ugyanoda vezet túrát Márton Erzsébet, találkozás a Széchenyi-téri 31-es busz megállójában 10 órakor. ♦ Merza Gyula emléktúra a Rejtett-forráshoz (8 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Kovács D. Zsuzsa.
- **December 15. (vasárnap):** Múzeumok túrája: Erdélyi Néprajzi Múzeum, *Az ókori mécsesről napjainkig* címmel a világítástechnika fejlődését bemutató kiállítás. Találkozás 11 órakor a Néprajzi Múzeum (Unió/Memorandumulvi 21.) kapujában. Szervezi: Martonossy Magda ♦ Kőközi-szoros – Nagyenyed (borkóstoló). Kiskocsis kirándulás, gyalog 10 km, találkozás 7 órakor a Flip előtt. Túrávezető: Vlád Pál.
- **December 18. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Székely Lavotta.
- **December 21. (szombat):** Túri-hasadék – Hordós-kút – Mikesi-házak – Hajnal negyed (28 km), találkozás 7.30 órakor a Flip előtt. Túrávezető: Nagy Zoltán ♦ Bükki séta süttőgetéssel (8 km), találkozás 8.45 órakor a 40-es busz Széchenyi-téri megállójában. Túrávezető: Feischmidt János.
- **December 22. (vasárnap):** Bükki séta a Sófálvi-pihenőhöz (6 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Bagaméri Tibor.
- **December 25. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Székely Lavotta.
- **December 26. (csütörtök):** A túrávezetők Óév-búcsúztatója 18 órától a székházban. Házigazda: Martonossy Magda. Szeretettel várjuk a már nem aktív túrávezetőket is.
- **December 28. (szombat):** Szalonnasütés Csucsán, találkozás 7.30 órakor a nagyállomáson. Szervezi: Mórh Zoltán ♦ Árpád-csúcs (20 km), találkozás 10 órakor a Hajnal negyedi végállomásnál. Túrávezető: Kiss János ♦ Bácsi-torok (10 km), találkozás 10 órakor a 31-es busz Széchenyi-téri megállójában. Túrávezető: Feischmidt János.
- **December 29. (vasárnap):** *Megemlékezés elődeinkről* túra, Péter-út – Feleki kereszt, találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Szatmári Béla.
- **December 31. (kedd):** EKE-SZILVESZTER: Jelentkezni a székházban Kovács F. Zsuzsa titkárnőnél.
- **Január 1. (szerda):** Sipotele-vízesés – Sárkányok kapuja (20 km), megközelítés személygépkocsikkal. Túrávezető: Ambrus Tibor, érdeklődni telefonon.
- **Január 2. (csütörtök):** Évnyitó túra a Rejtett-forráshoz (6 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Bagaméri Tibor.
- **Január 4. (szombat):** Hagyományos Árpád-csúcs túra (20 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Kiss János.
- **Január 8. (szerda):** „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” (12 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túrávezető: Székely Lavotta ♦ Közgylés 18 órától az Apáczai-líceumban.
- **Szolgálatos napok a székházban:** hétfőn, csütörtökön 17-18 óra, kedden 10.30-12.30 óra között. ♦ **EKE-fotóklub:** minden kedden 17 órától a székházban. ♦ **Könyvtár:** minden csütörtökön 17-18 óra között a székházban. Rendezvényeinkre minden érdeklődőt szeretettel várunk.